

V E R S L A G van lezingen en voordrachten, gehouden op bijeenkomsten
No. 69 5 Maart 1954 van de " O R D E D E R V E R D R A A G Z A M E N "
Voor wekelijkse ontvangst opgeven aan: J.L. Buitendijk,
Alg.Leid., Buys Ballotstraat 11 's-G r a v e n h a g e.
Alle correspondentie: Alg.Secr. W.Chr.C.v.E I J K E L,
Magnoliastraat 32 's-GRAVENHAGE Telefoon: 32 44 77.

x in de kantlijn betreft de vraag
- " " " " het antwoord

N A D R U K V E R B O D E N !

Goeden avond vrienden,

Wij moeten natuurlijk allereerst nog een ogenblik vaststellen dat wij niet alle dingen kunnen weten en op grond daarvan dus U moeten verzoeken om wel degelijk, dat wat we zeggen ook na te gaan. We zouden ons kunnen vergissen. Een vergissing nu, is niet wenselijk van onze kant en we zullen alles doen om haar te voorkomen. Maar als U nu toevalligerwijze eens een keertje ontdekt dat we ons vergissen, dan heeft U een groot voordeel; allereerst kunt U ons op ons nummer zetten en dat is erg prettig, en ten tweede - en dat is misschien ook niet te versmaden - kunt U op die manier voor Uzelf een overtuiging opbouwen. Als wij het alleen maar zeggen dan betekent het niets, als U het zelf heeft nagegaan, overdacht en overpeinsd, dan gaat het pas wat betekenen. En dat is dan de inleiding, een erg vervelend ding vind ik overigens, hoor, maar de heren die bij ons dan eigenlijk de leiding in handen hebben, aan onze kant, die staan er nog steeds op dat dat gebeurt; ze zeggen: het is erg nodig omdat de mensen maar al teveel geneigd zijn te vluchten in een of andere idee en die dan maar te gaan geloven, eigenlijk tegen wil en dank, en aan dat soort mensen heeft noch de wereld noch onze wereld behoefte. Dus zorg ervoor dat ze zoveel mogelijk ook zelf nadenken. Nou, dat heb ik dan ook gedaan, dat hoop ik althans. Dan kunnen we overgaan tot ons eerste onderwerp. We hebben natuurlijk al enorm veel gesproken - verschillende sprekers hebben dat gedaan - over het probleem der INWIJDING. En nu heb ik vanavond voor U een onderwerpje dat U misschien ook wel zal interesseren, n.l. het individu ondergaat natuurlijk een inwijding, maar hoe staat dit met de volkeren? Dus wordt het onderwerp voor vandaag DE INWIJDING DER WERELD. Wanneer je de wereld bekijkt, dan kun je allereerst natuurlijk de mensen gaan onderverdelen in rassen, de grote rassengroepen. En wat dat betreft kennen we dan de z.g. Indianen, we kennen de negers, we kennen de Chinezen en we kennen de blanken, en die kunnen we elk weer onder gaan verdelen in een groot aantal groepen totdat we net als een wetboek, alleen nog maar van sub en sub, sub, en sub, sub, sub spreken. Elk dier rassen nu, dier hoofdrassen - ja, ook de Polynesiërs horen er natuurlijk bij; daar denkt iemand aan, dat is inderdaad zo, dat is ook een ras - maar elk van die volken heeft een specifieke karaktereigenschap, of beter gezegd een hele serie specifieke karaktereigenschappen. Een neger is een ander mens dan een Chinees, en een Indiaan kun je niet vergelijken met een blanke. Uiterlijk zullen ze zich misschien heel goed bij elkaar aan kunnen passen en vooral wanneer de huidskleur en de kentekenen van het ras uiterlijk niet te zeer verschillen, dan gaan ze op in zo'n maatschappij, en toch blijven het andere mensen. Elk dier volkeren heeft dus klaarblijkelijk ook een eigen ontwikkelingsmogelijkheid. Wanneer wij een groep als geheel beschouwen, dan moet - waar het individu kan evolueren op geestelijk gebied, d.w.z. zijn bewustzijn kan verruimen en daardoor komen tot een juistere houding tegenover het heelal, tegenover de cosmos - dan moet ook met een volk datzelfde het geval zijn. Ik hoop dat U me zover kunt volgen en het met me eens bent. Als dat niet het geval is, vertelt U het maar. Nu nemen we maar weer een voorbeeld dat dicht voor de hand ligt, we nemen om te beginnen eventjes Egypte. Egypte is voor ons n.l. een schakel omdat er tamelijk veel over bekend is. Wat zien we nu? We kennen natuurlijk het oude Atlantis, allemaal over gehoord, een fabelland, maar er is van Atlantis niet veel meer over; waar nog wel wat van over is dat is van oude steden, gebouwd met een techniek waar men ook heden ten dage - zeker genomen de primitiviteit van die jaren, waarin ze tot stand zijn gekomen - het hoofd moet schudden en zeggen: hoe is het mogelijk dat men dergelijke kunststukjes heeft kunnen verrichten, hoe heeft men dergelijke hoge tempeltorens kunnen bouwen, hoe heeft men dergelijke grote zuilen neer kunnen zetten, hoe heeft men dergelijke steden, ommuurd en wel, kunnen plaatsen daar, waar het op het ogenblik zelfs moeilijk is om te gaan? De bewoners van deze steden waren negers, en bij hen overheerste in de eerste plaats de woedoe, d.w.z. de toverkunst die op het ogenblik ook nog bij de negervolkeren eigenlijk de plaats inneemt van een religie. Steden met veel mensenoffers, met veel verwarde begrippen en een zeer heterogeen godengezelschap. Vandaaruit gaan de goden langzaam maar zeker naar het Noorden, ze komen in de Congo terecht, vanuit de Congo trekken ze omhoog tot in de buurten van Abessinië. Van Abessinië uit gaan ze op bezoek in Egypteland. Dat is niet zomaar een praatje, dat is werkelijk waar. En met die goden gaan bepaalde wetenschappen en gebruiken mee. De Egyptenaren zijn niet alleen grote tovenaars ge-

worden naast esoterische wijsgeren in vele gevallen, omdat zij daartoe speciaal uitverkoren waren, maar vooral omdat zij wisten over te nemen datgene wat rendabel, wat goed was, van een ander volk, van de negers. De negers waren wat dat betreft, aan de ene kant te fanatiek en aan de andere kant te kinderlijk. En dan komt Egypte. Wat doet Egypte? Egypte wisselt uit o.a. met Kreta, met Syrië en schept langzamerhand een beschavingsvorm die de grondslag wordt - zo vreemd als het U misschien klinkt - van de latere glorie van de Grieken. Griekenland heeft het begin van z'n ontwikkeling te danken gehad aan Egypte. U kunt het historisch nagaan, dus als U zegt: "ik vind dat eigenlijk niet erg verantwoord wat U daar zegt", bestudeert U de zaak goed en U zult zien dat in de tijd dat in Griekenland alleen nog maar wat zwervende herders woonden, de boten van Kreta kwamen met Egyptische handelwaren; U zult zien hoe het pottenbakkerswerk sterk beïnvloed werd en de Kretenzer -versiering vele symbolen kent die ook de Egyptenaar kent, op een eigen wijze verwerkt, dat is waar, maar toch z'n eigen symbolen. En precies hetzelfde kunnen we weer zien wanneer we verder de Griekse kunst nagaan. Zij is een logische ontwikkeling van bepaalde Egyptische tendenzen. Griekenland is dan eigenlijk het begin van de latere beschaving. Vóór dien tijd is er in Europa ook al een beschaving geweest, maar die is praktisch ten gronde gegaan. Dat was de beschaving van de paalvolkeren die grotendeels van visvangst levend, daarnaast ook landbouw bedrijvend, vooral in Centraal-Europa een zeer schone en hoge vorm van beschaving wisten te bereiken. Maar die zijn praktisch verdwenen. En dan krijgen we te maken met de wilden van Europa, de horden, de barbaren, die ook hun eigen wijsheid wel bewaard hebben, maar die niet in staat zijn om deze tot een praktische realiteit in de samenleving te verwerkelijken. In de tijd dat Rome begint groot te worden, zien we dat in Europa de werkelijke godsdiens een fictie is. Er zijn veel goden, maar in dit veelgodendom zien we toch de tovenarij, de wiggelarij sterk op de voorgrond komen. Religieuze belevenissen? Zeer zeker maar wel, belevenissen met een bepaald doel, n.l. het U inwerken op stoffelijke omstandigheden. Of U gaat kijken bij de Druiden en hun plechtigheden, of U gaat kijken bij de normale zieners van het Romeinse Rijk, of U gaat kijken in hun Staatstempels, het blijft allemaal hetzelfde. De godsdienst van die dagen is politiek, en langzaam maar zeker worden de volkeren tot politiek omhoog getrokken. U moet niet denken dat dat zo maar een kleinigheid is, om bewust een politiek te gaan voeren, niet alleen t.o.v. je eigen medeburgers in een eigen belang, maar als groep een politiek te gaan voeren tegenover anderen. Zeker, er zijn zeer treurige uitvloeijsels daarvan geweest; uiteindelijk kunnen we zeggen dat zowel de veroveringstochten van Rome als de latere veroveringstochten van Frankrijk, uit ditzelfde zijn voortgekomen. Maar in al deze gevallen was er sprake van een tovenaarsgeloof, en dan komt het Christendom. In het Christendom evolueert eigenlijk het blanke ras langzaam maar zeker naar een nieuwe aanschouwing; er wordt nu definitief en gegrondvest een oud Egyptisch iets als het ware herleefd, de tijd van Ichnaton met één God wordt wederom herboren. De Christenen veroveren Europa. Daardoor worden de volkeren voor de eerste maal, zonder stamonderscheid, samen gesmeed door een band die niet gemakkelijk te verbreken is. Het is dan ook begrijpelijk dat de politiek onmiddellijk op deze macht gebouwd wordt en dat de tovenarij, totnogtoe het hoofddoel van de meeste godsdiensten, wegvalt. De mensen hebben nu iets anders om aan te denken, ze hebben een God, een God en een hiernamaals. En voor die God en het hiernamaals doen ze veel, in een egoïstische zin meestal en maar al te vaak zonder enig begrip van de symboliek hunner handelingen, maar ze doen het. Europa wordt langzaam maar zeker een Rijk, maar Tells hamer slaat het eerste Europese wereldrijk in elkaar. Een groot land, een land dat uiteen zal vallen, maar dat ondertussen voor het eerst heeft gekend een gezamenlijke leiding, handelsverbindingen naar alle kanten en een gezamenlijk geloof. West-Europa is geboren en daarmee is eigenlijk in het blanke ras voor het eerst die keten gelegd die nodig is, willen wij spreken van een inwijding der volkeren; de eerste stap. En dan komt het lijden der mensheid, het lijden vooral van Europa. Wanneer een ogenblik de brandfakkels rust, wanneer een ogenblik de vorsten niet in roekeloze verspilling, geld, goederen en leven hunner mensen en onderdanen verspelen, dan jaagt de pest over de landen. En wanneer deze een ogenblik rust geeft, dan uit de gekwelde mens zich in progroms, in achtervolgingen; de kerk gaat heksenjagen, want in deze tijd is het de tijd van beproeving. En laten we eerlijk zijn, een groot gedeelte van het land, een groot gedeelte van het ras beantwoordt niet aan de eisen, daarom reformatie, hervorming. Lang, 722 jaren lang, heeft de wereld gezocht nadat de eerste trap overschreden werd, nadat het volk eindelijk tot rijping was gekomen. En nu begint het volk in een nieuwe wijze te leven. Niet meer is God een macht in handen der machthebbers, God wordt tot een persoonlijk bezit. Flagellanten gaan door de straten heen, goed, allemaal verschijnselen, maar in diezelfde tijd bloeit de offerzin. In dezelfde tijd dat keurvorsten hun geloof verkopen om een paar kloosters te kunnen plunderen, beleven de eenvoudigen van harte de bevrijding van Gods woord, omdat - en dat moeten we eerlijk toegeven, want anders zijn we niet objectief -

omdat de kerk van Rome daarin ruimschoots en rijkelijk heeft gefaald. Als het er nu maar één was geweest die verzet had gepleegd, goed, dan zouden we nog kunnen zeggen: ja, dat is een stijfkop van een mens, zo'n Luther b.v., maar er zijn er meer. Hoe heten ze allemaal? Calvijn, Zwingli, Jansenius, noem ze maar op, honderden éénhageprekers trekken door het land, duizend en één. En daar waar de kerk van Rome vaste voet heeft, daar komen andere gebruiken en andere priesters, want het volk heeft geleerd dat God iets is wat in onmiddellijke relatie behoort te staan met jezelf; je kunt God niet buiten de deur sluiten, God is niet iets wat zetelt in een kerk of een macht die in handen is gelegd van enkelingen, van een bepaalde stam. De revolutie begint te komen, want men streeft naar gelijkheid, vrijheid en broederschap. Het duurt nog een hele tijd voor het tot uiting komt natuurlijk; de reformatie is het begin, begin van een omwenteling, eerst in religieuze, later ook in politiek-economische zin; men gaat nieuwe eisen stellen. En dan bereiken de volkeren uiteindelijk dat wat soms gerechtvaardigd een democratie genoemd kan worden. Ik ben expres met deze term een klein beetje voorzichtig, want democratie heeft duizend en één betekenissen gekregen, het is een doodgeslagen woord, een propagandaleus geworden. Maar laten we dan zo zeggen: het volk wordt tot regeerder, niet het arme volk, nog niet, de rijken, eerst de rijken dan de armen. In de volkeren worden groepen aaneen gesmeed, we kunnen niet meer spreken van de enkeling. In de Middeleeuwen is het al begonnen, toen had je ook de groepen van handwerkslieden die verzameld bepaalde regels en wetten stelden, die ook wel degelijk unfaire concurrentie de deur uitjaagden. Denkt U maar aan de geschiedenis van Vlaanderen, of misschien aan de schone sprook over de beenhouwers, die consciences geven, "De Gulden Sporenslag", over de kèrle van Vlaanderen, denkt U maar eens aan al die dingen. U kunt het zien, langzaam maar zeker worden niet alleen de individuen wakker geschud, maar de massa. Dat is ook een inwijding. En nu gaat de massa verder, de massa komt langzaam maar zeker via heel veel revolutie in Uw tijd terecht, een tijd van oorlogen, van ellende, van nood, van crisis op crisis, een tijd van streven naar verbetering en niet weten hoe, een tijd van een radeloos zich begraven in papier omdat men de werkelijkheid niet in de ogen durft te zien, een tijd waarin een nieuwe les moet worden geleerd door de massa, dat men eerst door te geven verwerven kan en nooit zonder dat. Is dat een inwijding of niet? Is dat een les die nodig is? Is het niet de les die nodig is voordat we kunnen gaan beginnen uiteindelijk tot een geestelijke bewustwording te komen? Ik geloof dat U het met mij eens zult zijn. Het volk van Europa maakt een inwijding door, en die inwijding is nodig, want zo dadelijk, wanneer het geestelijk bewustzijn gestegen zal zijn, wanneer Aquarius zijn stempel voor het eerst gedrukt zal hebben op Uw tijd en Uw volk, dan komt de tijd van nood, dan zul je het woord niet durven fluisteren en niet durven vragen om een priester. Als men wil denken aan God, dan zal men Hem omschrijven en dan nog slechts in het geheim deze omschrijvende naam uitspreken. Wie streeft naar geestelijke waarheid zal zijn aangezicht moeten verbergen voor anderen. Die tijden komen ook, maar eerst wordt het volk rijp gemaakt daarvoor, de massa. En de massa groeit en bloeit, wordt zich bewust; onder de knoet van een God-ontkennend regime bloeit een Christendom schoner dan sedert eeuwen op deze wereld is geweest. Onder de druk en de nood van voortdurende wrijving tussen de Staten, handelscontracten, gesloten grenzen, economische nood, hongersnood, oorlog, groeien de volkeren naar elkaar toe, omdat het zo niet langer kan. De massa gaat het begrijpen, gaat het voelen. De arbeiders, grote macht in deze wereld, eindelijk saamgesmeed in één groot heirleger, beginnen te ontdekken dat zij het alleen ook niet kunnen; ze beginnen samen te werken met anderen, ze spreken niet meer over "wij strijden tegen het kapitaal", maar ze spreken over "wij mededeelhebbers in deze, onze samenleving". Er verandert al veel in Uw tijd vandaag aan de dag, de massa wordt ingewijd, de massa wordt rijper gemaakt voor een periode waarin voor het eerst, niet alleen in een enkeling, maar in allen, geestelijk besef en bewustzijn, geestelijke vermogens, nu nog rustend, als een droom beleefd, een ogenblik in een slaap soms, zullen ontwaken tot een werkelijkheid, de realiteit van Uw wereld. Europa wordt ingewijd, maar niet alleen Europa, want de tover van de woedoe in Afrika leeft, evolueert, en ze is geworden tot politiek wapen reeds en ze bevredigt niet. Men vraagt meer en men vraagt verder, men zoekt en men jaagt, men zoekt de vrede, men zoekt de tevredenheid, de tevredenheid in de zon die lachen kan, de tevredenheid die zich juichend baadt in de regen die de oogst brengt. Men zoekt terug de vrede van verloren tijden en die kan men niet herwinnen. Maar wat men wel herwinnen kan dat is het persoonlijk aanzien, eigenwaarde en zelfbesef. Wat men wel herwinnen kan dat is een verantwoordelijkheidsgevoel tegenover de menigte en de wereld zo dadelijk. En kijken we naar Azië, waar een andere trap, een trap waarin de zelfzucht op het ogenblik hoogtij viert in alle landen, Azië dat op het ogenblik in verwarring zich afvraagt of het niet deftig genoeg is, Azië dat zich afvraagt of je je gezicht kunt redden en toch als een normaal en redelijk mens handelen. Niet alleen in Indonesië, hoor, Indië, Pakistan, China, noem ze maar op allemaal, noem ze maar

op al de volkeren van Azië, bekijk ze zoals ze langs U trekken, beturband en befezd, gaande in het nieuwe kleed van een nieuw regime of gehuld nog in de oude waardigheid van een lang vergaan geloof. Bekijk ze zoals ze ter bedevaart gaan en vraag U af: wat beweegt deze massa? Is het niet allereerst een verlangen om gelijkrechtig mens te zijn, om meer te zijn? En ze kunnen het nog niet. Zeker zal Azië nog een korte tijd de verzenen tegen de prikkels moeten slaan en zal het nog veel moeten lijden. Maar Azië is van belang voor de wereld, en de wereld zal Azië helpen om uiteindelijk vaste voet te krijgen in deze zelfde wereld, dat kan niet anders. Heeft men totnogtoe bepaalde machten geweerd, zodadelijk zal men ze moeten accepteren, men kan ze niet meer verwerpen, men kan niet meer met een lachje zeggen: "nu ja, daar predikt er weer één de vrede" of "dat zijn maar communisten" of "dat zijn dit" of "dat zijn maar dat". Men zal tot het besef moeten komen dat ook in deze massa, deze ongetelde massa, een nieuw leven komt, een nieuwe bewustwording, een nieuwe gedachte en een nieuwe kracht. Want niet alleen Europa wordt ingewijd, maar alle volkeren der wereld. Kijk naar Amerika, Zuid-Amerika vooral. Hoe zoekt men daar niet op het ogenblik naar een methode om gelijkwaardig te zijn, hoe zoekt men daar niet naar de geestelijke wetenschappelijke waarheid die uiteindelijk eigen volk, volk van peones, van Indianen en halfbloeden, gelijk zal stellen met die vervloekte Yankees en blanda's, die blanken. Ja, het is geen prettige tijd, maar het is een tijd die veel belooft. Kijk naar het Noorden van Amerika, zie hoe op het ogenblik meer en meer de volkeren van dit Continent - dit Noord-Amerika - samen gaan groeien, hoe Mexico sterk wordt en van belang en geaccepteerd wordt langzamerhand door de Ver. Staten, zie hoe Canada en de Ver. Staten samen aan het groeien zijn, kijk naar de tendenzen die in Amerika zelf - dit land van de gouden vrijheid en de heilige dollar - beginnen te leven. Verantwoording, zekerstelling, goed, maar meer dan dat: samenwerking, samen iets doen, voorlopig nog helaas binnen 's lands grenzen, maar die tijd gaat gauw voorbij. Op het ogenblik nog rassen die met een minderwaardigheidsbesef worstelen, morgen rassen die zullen aanvaarden hun eigen taak. Volkeren die vandaag aan de dag nog aarzelend zoeken in welke richting ze moeten gaan en soms verwaten grijpen naar een macht die hun niet toekomt, volkeren die muren rond zich bouwen van protectionisme, maar die morgen de wereld zullen moeten dienen. De wereld wordt rijp gemaakt. In de wereld, Uw wereld, telt men een inwijding niet in jaren, of zelfs in geslachten, men telt ze in perioden van 700 ongeveer en 2100 ongeveer jaren. Dat moet U goed begrijpen, want de massa is traag. Maar de massa, die nurkse massa van alle dagen, wordt ingewijd, want eenmaal zal op deze wereld moeten bloeien een mensheid die zegen betekent, ook voor de cosmos en het heelal. Eenmaal zal uit de Streber van vandaag, uit de waanzinnige machtswaan en wellust dezer dagen, moeten groeien één wereld die voor de geest is een licht, een kleine donkere planeet die haar banen trekt, die geestelijk is geworden tot een grote kracht, een nieuwe zon die licht geeft in vele duistere sferen. Geloof mij, vrienden, niet alleen gij, gijzelve ondergaat, soms geweten soms ongeweten, de beproevingen der inwijding, ook Uw volk, ook Uw ras. En door alle tijden heen heeft men deze ontwikkeling nagestreefd, niet gij, niet de massa, maar de geesten die de drijvende kracht zijn van het bestaan op deze wereld. En nu is het weer zover, dat binnen niet al te lange tijd - laten we zeggen een honderd, honderdvijftig jaren - de beslissing zal vallen. Zal deze wereld de hoge inwijding doorstaan of ondergaan? En daarom spreken wij tot U; daarom werken we met zovelen in de geest, daarom leeft in U-zelf op het ogenblik deze vage onrust en dat verlangen naar klaarheid en begrip. De stonde van inwijding is nabij gekomen, een korte, felle stap naar een beter begrip, een betere samenleving, maar vooral naar een beter geestelijk inzicht van de waarden dezer wereld en een beter begrip van eigen juiste houding daartegenover. Deze inwijding zien wij maar al teveel over het hoofd. Ik heb er vanavond op willen wijzen. En daarmee gaan wij dan zo langzamerhand onze cyclus INWIJDING besluiten. We behoeven er niet ver over te praten en niet lang over te praten wat er allemaal gezegd is in deze tijd; U kunt het, wanneer U wilt, nalezen en U weet het in Uw hart. Geloof mij, Uw trouw wordt beproefd, Uw liefde, Uw kracht; U wordt beproefd op alle wijzen, altijd weer. En gelukkig degenen die niet faalt. Voor hem opent zich, voor haar opent zich een nieuwe vista, een nieuw uitzicht, op een betere wereld, een wereld met schonere krachten, met grotere machten, met meer licht en meer vreugde. Ge zijt gelukkig dat ge op deze wereld moogt leven, want in Uw wereld kan een inwijding worden aanvaard die men bij ons, vooral voor deze trappen, niet zo makkelijk vindt. Gij kunt nu, gij kunt zelve Uw persoonlijke inwijding ondergaan, en deze ondergaand, zult ge medewerken tot de inwijding van de massa, opdat alle rassen en alle volkeren eens gekroond met het zegel der goddelijke wijsheid, kunnen zeggen: aarde, het is het einde van je baan, niet meer spreekt de wereld de oude taal en onze grootheid staat als een ruïne te wachten op de volkeren die haar zodadelijk weer ontdekken zullen. Maar we hebben de kracht geschapen die als een geleidend vuur, als een lichtende zuil voorgaat. Al wat weer geboren wordt op deze wereld, zal leiden tot een hoger bewustzijn. Onze wereld is groter geworden, de sterren zijn onze vrienden, de duisternis van het Al

heeft voor ons geen geheimen, want in onze geest zien we de kracht die dit Al beweegt. Wij hebben onze taak in deze cyclus van inwijding volbracht, dat zult U kunnen zeggen en de volkeren der aarde zullen het zeggen en de hemelen zullen het weerkaatsen, want nieuwe werelden bloeien op en nieuw leven zoekt naar bewustzijn. Het zal ook ons gegeven zijn, misschien, om verder te voeren in de vreugde van een werkelijke vrije geest, al datgene dat thans nog zijn ontwikkeling zoekt naar bewustzijn. En daarmee geloof ik dat ik dit onderwerp mag besluiten. De volgende maal zal de inleider voor U nog een laatste woord wijden aan de inwijding en tevens ook weer aankondigen het nieuwe onderwerp dat dan behandeld wordt. Ik dank U thans voor Uw aandacht. Heeft U hier vragen over te stellen of opmerkingen over te maken, richt U deze tot de "vragenrubriek". Ik dank U voor Uw aandacht. Goeden avond.

De ORDE DER VERDRAAGZAMEN houdt haar bijeenkomsten iedere Vrijdagavond (8 uur) in het Gebouw "KEN U ZELVEN", de Ruyterstraat 41, d e n H a a g.
Bezoekt deze regelmatig en introduceer zoveel mogelijk Uw vrienden en kennissen, voorzover zij serieus van ons werk willen kennismaken.

Goeden avond vrienden,

Het tweede onderwerp is een onderwerp naar Uw keuze. Ik zou gaarne vernemen wat dat voor hedenavond mag zijn.

- x Leiding. Vriend, ik heb hier een onderwerp en mocht er soms nog iemand in de zaal aanwezig zijn die ook een onderwerp wilde stellen, dan zou ik zeggen, stelt U het dan nadat ik dit voorgelezen heb, dan zal onze vriend oordelen welk hij het meest gepast vindt en waar hij zich ook het meest in uit kan leven. Wilt U spreken over de Upanishads, de religieuze hymnen uit de Veda's, en welke betekenis deze oude Hindoe wijsheid nog heeft voor de hedendaagse mens?

- x Er wordt geen onderwerp tegenover gesteld.

- Dan zullen we dus moeten spreken over de Upanishads. Een Upanishad is zoals U weet een religieus vers, op een bepaalde wijze in stanza's verdeeld. Het brengt bepaalde begrippen uit de godenwereld naar voren, maar heeft daarbij veel vervlochten en vaak vervormde en verworpen wijsheid. Een Upanishad is een lied dat men niet zonder meer kan zingen, het is een hymne die z'n zin verliest wanneer een onwetende haar zou willen vertolken. En de waarheid en de wijsheid daarvan is veel verloren gegaan. Men begrijpt niet meer wat vroeger de waarheid dezer dingen was, men voelt niet meer aan hoe de cadansen dezer taal, die soms zo statig voorttrotst totdat het wordt ofdat een dreunende donder over het land trekt, hoe deze wijsheid op dit ogenblik nog steeds een functionele taak heeft. De Upanishad, veel gesteld in een leerbetrekking, soms in een uitdrukkelijke samenspraakvorm zelfs, geeft aan de verhouding tussen de mens en zijn waarden, geeft aan de ware verhouding tussen een bepaalde godenfiguur en de mens, geeft aan de kracht van de cosmos en de mens die in haar leeft. Dit zijn niet ijdele woorden, het is niet alleen maar een religieus gezang of een hymne, als U het zo wilt noemen, ik zou willen zeggen het is een leerdicht, het is de wijsheid die van zeer lang geleden bewaard werd. En of U nu spreekt van het karnen der wereldzee, of men spreekt van goden die geboren worden, of men plotseling lerend zegt: "wat is" en dan zegt niet "is", maar "waar men chrihnis" dan kan men uiteindelijk alleen maar zeggen: dit is raadseltaal, orakeltaal vaak, orakeltaal die voor de lezer die begrijpt, ontsluit en ontsleutelt grote geheimen, niet alleen geheimen van esoterische aard, maar evenzeer geheimen van natuurkundige, geologische, technische en chemische aard. Deze hymnen zou ik gelijk willen stellen aan vele andere heilige boeken. En er is nog geen heilig boek geweest dat voor de mensheid z'n kracht en z'n waarde verloren heeft. Wanneer wij op een gegeven ogenblik zien hoe in zo'n lied een vluchtende god wordt gecreëerd, een god die vlucht, en we lezen even verder - een goed verstaander leest ook tussen de regels en vult in de woorden die niet gezegd of geschreven werden - dat deze god van zichzelf vlucht, dan wordt het ons duidelijk. Wijzelve kunnen ons tot God maken maar we zullen altijd aan onszelf vrezen, omdat wij een godheid buiten ons voelen en ons deze niet anders kunnen denken dan onszelf. De goden hebben twee gezichten in de Upanishad, het ene ogenblik weldoend en mild als de lang verwachte regen, het volgende ogenblik barbaars, bloedeisend, doodzaaiend. De mens, de tweeledigheid van de mens. Een moderne psychiater zal het U misschien vertellen en hij zal er Jung en Freud bijhalen: de mens leeft door verschillende krachten, één daarvan is de onpersoonlijke liefde, de tweede is de seksuele liefde, en daar staat tegenover de haat, de persoonlijke haat en de onpersoonlijke angst. Tussen deze waarden wordt men geslingerd; het staat in de Upanishad. De mens zegt: "de aarde is op een bepaalde manier ontstaan en geboren". Lees de symbolen die erin staan en gij zult de waarheid zien. En wanneer dan een lerarende stem tot U zegt: "zo zult gij gaan, want ziet den Grote ontgaat niets en zoudt gij de Grote ontgaan, zo zoudt ge niet zijn", dan wordt daar een wijsheid in weggegeven die vandaag aan de dag nog van betekenis is, want als je de wereld ontkent, besta je niet voor de wereld, als je God ontkent, besta je niet

voor God; alles ligt in jezelf besloten, je moet uit jezelf zoeken naar de oneindigheid. Wie zichzelf ontkent ontkent de oneindigheid. Kijk, daarom heeft een Upanishad ook vandaag aan de dag nog waarde, maar alleen waarde voor degenen die haar weet te lezen, die haar weet te verstaan, en misschien waarde voor die enkeling die haar nog cadanserend weet voor te dragen, daarmee scheppende een band van trilling en geluid die verder reikt dan de zuiver stoffelijke organen van de mens. U heeft mij gevraagd hierover te spreken. Ik heb, zij het op een wat oppervlakkige manier dan, het onderwerp voor U behandeld. Zijn er nog vragen over? Geen vragen? Nog een tweede onderwerp, een kort onderwerp?

- x Zoudt U als kort onderwerp willen behandelen de reïncarnatie, de filosofische bewijsvoering daarvan.
- De filosofische bewijsvoering. Deze is betrekkelijk simpel. Vaststelbaar is dat in alle bekende materie niets ten gronde gaat, maar een voortdurende omzetting van krachten de werkelijke zijnsvorm van de wereld uitmaakt. Er wordt geen kracht geschapen, noch kracht teniet gedaan, de kracht blijft. Verder zien wij dat bepaalde grondvormen voortdurend gehandhaafd blijven, zij zijn elementen die alleen in bijzondere omstandigheden tot ontbinding kunnen komen. Wanneer dit natuurkundig vaststaat en wij weten dat er in de mens een eigenaardige macht schuilt die niet te verklaren is uit z'n organisme, dan moeten wij aannemen dat ook dit een kracht is. Wanneer dit een kracht is zal zij niet ten gronde gaan, zij zal zich echter ook niet kunnen onttrekken aan de werveling waarmee steeds elke kracht omgezet wordt in een volgend iets. Zo zal de mens krachtens zijn bestaan, door vele vormen moeten gaan. Elke vormverandering nu, zouden wij hernieuwde incarnatie kunnen noemen waar zij andere levenservaringen en -omstandigheden met zich mee brengt. Wanneer wij aannemen dat deze mogelijkheid bestaat, kunnen wij verder aannemen dat een bewustzijnsvorm ook onvergankelijk is, hetzij als een totaal bovenbewustzijn, een cosmisch geheugen, hetzij als een meer persoonlijk bewaren van een deel daarvan. Wanneer dit het geval is, dan moeten wij aannemen dat dit geheugen, dat deze feiten, die niet teloor kunnen gaan - ook zij zijn kracht en wel een bepaalde vorm van kracht -, invloed moeten hebben op de verdere vorming der dingen. Als zodanig zal de mens die vandaag sterft, blijven voortbestaan in twee vormen: a. zijn levenskracht of geest, b. zijn stoffelijke materie. Beide kunnen sterk van vorm veranderen, in een ander leven worden opgenomen of herboren worden op een bepaalde wijze, maar wij kunnen er zeker van zijn dat zij voortbestaan. Wanneer de geest voortbestaat dan is het begrijpelijk dat zij een nieuwe verbinding aan zal gaan, zoals wij kunnen bewijzen dat alle materie voortdurend weer een bepaalde verbinding zoekt. De chemie kan bewijzen dat er bij deze verbindingen een zekere voorkeur bestaat, ook een zekere afstoting ten opzichte van andere mogelijkheden. Wanneer dus een nieuw wezen, een nieuwe vorm, waarin ook deze energie zich weer uit, tot stand moet komen, zal dit gebeuren volgens bepaalde normen en deze normen moeten zijn gelegen in de eigenschappen die deze kracht in zich draagt. Op grond hiervan is het waarschijnlijk dat iemand die als mens geleefd heeft, gezien zijn affiniteit vóór het menszijn, als mens herboren zal kunnen worden. Het is echter nooit met noodzaak of zekerheid te zeggen: "dit zal gebeuren!" want te allen tijde moeten wij onthouden dat elke stof die wij kennen een meerderheid van affiniteiten kent, en, eenmaal een bepaalde verbinding aangegaan hebbende, vaak volledig ongevoelig wordt voor de aantrekkingskracht die vroeger bepaalde elementen verraadden. Op grond hiervan zou ik wederom willen zeggen: wanneer het dan in de stof zo is, waarom niet in de geest? Hoe verder men doordringt in de ruimen van het Al, hoe meer men ontdekt dat betrekkelijk eenvoudige formules alle wetten samen kunnen vatten en regeren in alle levenstermen, te vertalen zijn op het gebied van iriditeit vandaag, op het gebied der electriciteit morgen, op het gebied der atoomchemie overmorgen en der cosmo-biologie een paar dagen later, alles één en dezelfde wet. Waar alle dingen aan een bepaalde wet gehoorzamen, ook de sterren, ook bepaalde krachten die wij niet kennen in haar aard zolang we op aarde leven, mogen we aannemen dat de menselijke geest ook wel aan die wetten zal gehoorzamen. Dan zie ik niet in waarom men een reïncarnatie zou moeten verwerpen, zij het dan dat bepaalde factoren in de menselijke geest, in de menselijke psyche, zich daartegen verzetten. Dit verzet lijkt mij in hoofdzaak gericht tegen het hernieuwd beleven van de zorgen en het leed dezer aardse wereld. Op grond daarvan verwerpt men reïncarnatie of zwijgt haar dood. Echter zal de herinnering zoals zij in de geest, of mijnentwege in een algemeen bewustzijn blijft voortbestaan, te allen tijde ook de vreugden naar voren brengen. Nu weten wij uit ervaring dat vreugde een langere herinneringsduur heeft dan smart bij de mensen op aarde. Men vergeet eerder leed dan vreugde. Slechts enkele bepaalde soorten van lijden hebben een waarde die in hun leven lang duurt als herinnering. Op grond hiervan zou ik willen stellen dat de meeste mensen hun vreugden zullen herinneren, of dat deze herleven zullen in een gezamenlijk bewustzijn, terwijl de smart daarentegen op aarde sterk overschat, tot haar werkelijke betekenis en waarde wordt teruggebracht. Hieruit zou dan een zekere levensvreugde voort moe-

ten spruiten, die wederom een reïncarnatie m.i. tot een zeer grote mogelijkheid maakt. Ik meen dat ik hiermede de gevraagde bewijsvoering, uit filosofisch standpunt althans, geleverd heb, mij daarbij baserende dus op het bekende en sprekende over de mogelijkheden van het voor U niet bekende. Ik kan er alleen aan toevoegen dat, wat ik hier als filosofische bewijsvoering heb getracht te brengen, voor ons een realiteit is en wij ervan overtuigd zijn dat er mogelijkheden zijn om op deze aarde terug te komen, anders dan door een medium en wel in een lichaam herboren, of zelfs, wanneer men hoger gestegen is, door de projectie zijner persoonlijkheid op deze aarde, al of niet in een gevormd lichaam of in een zelf te vormen lichaam. En daarmee is voor ons dus reïncarnatie geen twistpunt meer en alleen diegenen in onze wereld die angst hebben voor een wereld waarin ze hun herwonnen vrijheid prijs zouden moeten geven, zij het dan ook voor een nog zo'n korte spanne van zijn, zullen zich daartegen blijven verzetten. Dat is ^{niet} alleen filosofie, maar dat is waarheid. Men verzet zich tegen al datgene wat men onomstotelijk weet als zeker te zijn en wat men toch ontgaan wil. Daarom is Uw wereld voor zoveel dingen blind. En ze is blind voor die dingen, niet omdat ze niet weet dat ze als werkelijkheid bestaan, maar alleen omdat ze angst heeft, aan deze dingen herinnerd te worden. Me dunkt dat de afweer tegen de reïncarnatie op hetzelfde berust. Het moge mij verder vergund zijn erop te wijzen dat geen der heilige boeken een reïncarnatie tegensprekt, dat in vele der heilige boeken althans ten opzichte van enkele individuen, wordt aangespeeld op een stoffelijke wederkeer, aldus een reïncarnatie. Dat verder een groot gedeelte van de wereld althans, in zijn geloofsvorm altijd deze mogelijkheid beschouwd heeft. Dat het voortbestaan van eigenschappen in stoffelijke vorm via degenen, een vastgesteld feit is, dat geestelijke invloeden echter, met deze genen werkende, hun een totaal andere richting geven kan, is evenzeer bekend. Welke invloed kan een vastgelegde mechanische of instinctieve eigenschap veranderen? Alleen een bewustzijn. Wanneer dit dus gebeurt, dan moeten wij zeggen: hier is waarschijnlijk sprake van een reïncarnatie, want een normale incarnatie zal niet in staat zijn om stoffelijke eigenschappen en karaktertendenzen sterk te veranderen gedurende de eerste zeven levensjaren, waarin uiteindelijk een zekere toestand van onbewustzijn heerst nog. Ik hoop dat ik daarmee het onderwerp voor U duidelijk genoeg belicht heb. Zijn daar nog vragen over?

- x U spreekt daar dat er ook krachten zijn die niet uit het organisme tevoorschijn komen, als ik dat goed verstaan heb. Welke zijn dan die krachten?
- De krachten die niet uit Uw organisme voortkomen, wou U dat weten?
- x Ja.
- Nou, o.a. Uw leven, doodgewoon Uw leven, m'n waarde vriend. U kunt al Uw organen in de juiste opeenvolging naast elkaar leggen, U kunt het bloed dwingen om te circuleren, maar op een gegeven ogenblik functionneert de zaak niet. De mensen weten alles, ze weten zelfs hoe ze kunstmatige weefsels moeten kweken, zover zijn ze, maar ze weten niet hoe ze daaruit denkende wezens moeten maken. De mensen zijn in staat om elektrische geheugens te scheppen die beter en sneller functionneren dan de mens, maar ze hebben nog niemand geleerd om te denken en wel zoals de mens dat doet. En niets hebben ze kunnen vervaardigen dat dat inderdaad volledig reproduceert. Deze krachten stammen niet uit Uw organisme, stammen ook niet uit een of ander mechanisme binnen U. Zij moeten dus iets anders zijn, iets ongekennds. Kunt U dat met me eens zijn?
- x Jawel. Het antwoord dat U me daar geeft dat had ik ook wel verwacht, maar ik had gemeend dat U ook nog iets anders zou genoemd hebben.
- Dat zal ik uitdrukkelijk niet doen, want als ik daarmee verder ga dan staan me maar twee wegen open: of van zuiver religieus Bijbelse zijde het feit te belichten, ofwel om me te verdolen in de hoge esoterie. En mij dunkt dat ik Uw vraag desondanks luchtig maar nuchter en logisch heb kunnen beantwoorden, en dat als zodanig dus het aanwezig zijn dier krachten toch wel vast moet staan. Hoe U deze krachten verder wilt omschrijven is een kwestie van visie en van geloof. Als U zegt dat het Gods adem is, heeft U geen ongelijk, wanneer U zegt dat het de cosmische kracht is, heeft U ook gelijk, wanneer U zegt dat het een Algeest is heeft U ook gelijk, wanneer U zegt dat het Uw geest is of Uw ziel, heeft U ook gelijk, want al deze dingen zijn uiteindelijk één en hetzelfde, zij het dan dat elk dier begrippen meestal een ander facet ervan belicht, soms echter dekken deze begrippen zichzelf. Wanneer we dan verder moeten gaan over de cosmische opbouw van het heelal, dan ben ik bang dat uit een kleine vraag een behoorlijke lezing van enkele uren geboren zou worden. Dat zult U wel met me eens zijn, U kent die problemen geloof ik wel.
- x Ja, dank U wel.
- Zijn er nog meer vragen hierover, ja?
- x Ik niet, dank U zeer.
- Tot Uw dienst. Tot genoegen.
- x Het menselijk lichaam is een deel van de mens en men ziet dat het ontstaat door de voortplanting. Daarnaast staan andere delen. Ontstaan die ook op de een

of andere manier door een zekere voortplanting?

- Ja, dat moet logischerwijze aanvaard worden, want zo boven zo beneden, oftewel macrocosmos spiegelt microcosmos en omgekeerd, en daarom kunnen we niet aan nemen dat de geest zonder meer is en blijft. Nu leert de ervaring ons dat er z.g. tweelingzielen bestaan, d.w.z. twee geesten die elkaar zo volledig aanvullen dat ze als eenheid verder gaan en dat ze als eenheid ook zouden kunnen, en in sommige gevallen zelfs reëel, reincarneren. Op grond hiervan moeten we zeggen dat de vervolmaking van de geest dus ook inderdaad een soort voortplantingskwestie is, zij het dan op een zeer platonische wijze die op aarde m.i. weinig succes zou hebben, maar die in onze wereld de enige mogelijkheid betekent. Zo groeien dus de dingen naar elkaar toe en als we dat helemaal nagaan, dan kunnen we zelfs zeggen dat het eerste bewustzijn der cellen ook een geestelijk bewustzijn geweest moet zijn en dat dit bewustzijn, zich parende en tot eenheid wordende, uiteindelijk geschapen heeft het organisme en vandaaruit de mens, dat vele kleine delen tezamen Uw geest uitmaken, delen die vroeger eenheden waren voor zichzelf, persoonlijkheden, ze zijn gegroeid tot U, die dus uiteindelijk bent, geestelijk, en U zult ook weer verder groeien, totdat ook U weer deel uitmaakt van een ander wezen. Vandaar dat wij ook zeggen: wij gaan op in God. Wij bedoelen niet dat wij verloren gaan, maar alleen dat wij met andere delen van het goddelijke samen, tot een groter bewustzijn, dat daardoor ook dichterbij God staat, zullen worden. Is het U duidelijk?
- x Ik wilde eens vragen. Met het oog op de wereld.....? sprak U over projectie op aarde. Hoe bedoelde U dat?
- De geest, en wel speciaal wat wij dan geest noemen - dus niet zielekracht maar geest - is een vorm van kracht, van materie dus. Alle materie is kracht, alle kracht is gebonden of bindbaar in een bepaalde vorm; er bestaat geen kracht die niet het potentieel in zich heeft om iets te worden, hetzij een uiting van kracht een beweging of in deze beweging tot een vorm. Het zou dus zeer logisch zijn om aan te nemen dat een hoger bewuste geest, die zich volledig van zijn eigen kracht vermogens bewust is, ook inderdaad uit deze kracht geboren kan doen worden een voertuig dat door hem begeerd wordt, onverschillig voor welke sfeer, en de aarde is uiteindelijk ook een sfeer. Duidelijk geworden?
- x Ja.
- Over dit onderwerp nog meer vragen, vrienden? Geen vragen meer? Dan kunt U een gaan pauzeren. Ik ben U dankbaar voor Uw aandacht en medewerking en wens U ook verder nog een gezegende en zegenrijke avond.

VRAGEN, welke nimmer een persoonlijk karakter mogen dragen, kunt U schriftelijk inzenden aan J.L.Buitendijk, Buys Ballotstraat 11, d e n H a a g.
U zult dan te zijner tijd in de VRAGENRUBRIEK het antwoord kunnen vinden.

Goeden avond vrienden,

VRAGENRUBRIEK. En geen persoonlijke vragen, want daar kunnen we alleen onder vier ogen over spreken, dat weet U. Nu ja, dat onder vier ogen, ik heb geen ogen dus ik zie er geen kans voor om het klaar te spelen; ik zie op een andere manier tegenwoordig. Nou...

- x Wanneer men oud is geworden en meent zijn taak op aarde volbracht te hebben, is het dan goed of fout wanneer men toegeeft: 1e. aan het verlangen te leven in eigen beslotenheid, 2e. aan het verlangen naar z'n overgang?
- x Wat betekent een zacht groene uitstraling van een gouden halsketting? Ik meen dat groen een neutrale kleur is.
- Nou, daar gaan we dan maar weer. Kijk eens, als je oud bent en je weet toch niet meer wat je in het leven zo voor anderen moet doen, dan is het natuurlijk heel begrijpelijk dat je zegt: nu ja, ik heb m'n hele leven me nu voor jullie druk gemaakt, laat ik nu eens een klein beetje aandacht aan mijzelf gaan wijden. Maar dat mag natuurlijk niet inhouden dat, als er een ander komt, dat je dan net doet als sommige mensen met een huisdier. Nietwaar, als ze een goede bui hebben dan is het "brave hond, zoete hond", want de baas wil wandelen en de hond moet mee maar als Fikkie 's avonds denkt: "nou, ik wil m'n stamboom ook eens op gaan zoeken", dan krijgt hij van de baas een schop. Op zo'n manier moet je de problemen die op je af komen natuurlijk niet van je aftrappen en zeggen: "ja, ik ben nu oud", maar als je op zo'n manier wat je nog op je weg gebracht wordt goed volbrengende en voor de rest in eigen beslotenheid leeft, nu, dan zou ik zeggen: "dat is een heel verstandige manier". En dan, leven in het verlangen naar overgang, ach, ik kan er niets kwaads in zien. Per slot van rekening, sedert de klok ook op kantoor zijn intree heeft gedaan en zelfs nog in vroeger tijd, toen ze een zandloper gebruikten, was het bij elke klerk de gewoonte om een half uur voor tijd om af te nokken, te gaan zitten kijken of het al tijd was. Dat was ook het verlangen om na volbrachte dagtaak zo naar huis te keren, en ja, onze wereld is eigenlijk - dat zult U later pas merken - meer ons thuis dan Uw wereld, hoor. Dus als je daarnaar verlangt, nou, helemaal geen bezwaren, als je maar niet, zoals sommige ijverige werkers, begint om alvast een half uurtje voor tijd

op te ruimen en dan je handen te wassen en dan een eindje rond te lopen. Je moet je leven leven tot het afgelopen is, maar als je zegt: "nou, ik zou het wel prettig vinden als het zover was", daar kan ik helemaal geen bezwaar in zien, dus je hoeft helemaal niet te zeggen: "o, wat ben ik nu bang dat ik nu al dood moet". Zeg maar rustig: "ik zal blij zijn als ik die oude versleten jas uittrek, want dan heb ik weer een hele hoop bezwaren minder". Ik geloof wel dat dat een antwoord is en als er iemand is die er wat op aan te merken heeft, dan zou ik zeggen: zeg het maar.

x Neem je je bezwaren dan niet mee?

- Och, kijk eens, er zijn mensen die zijn zo op hun eigen kwalen verliefd dat ze er zelfs in onze wereld geen afstand van doen, die leven niet als ze niet over hun nieren kunnen praten of over hun bindedarm die ze niet meer hebben. Maar de doorsnee mens die is zo blij dat hij van de reumatiek af is, dat hij dat wel vergeet, zeker als hij een beetje in de lichtere wereld komt, geloof dat maar. Stel je voor, anders dan liep ik elke twee weken weer met het pootje. Nou, dat zou ook geen lol zijn. Dus, U moet dat goed begrijpen, hoor, als je zoiets hebt dan neem je dat niet mee. Je kunt natuurlijk wel bepaalde eigenschappen behouden. Ik kan me voorstellen dat, als je mank geweest bent in de wereld en je uit je weer op de wereld, dat je die mankheid ook weer meeneemt, want dan probeer je zoveel mogelijk weer de mens te zijn die je geweest bent. Ja, wat dat betreft zijn wij eigenlijk net hetzelfde wat sommige oudere mensen wel eens zeggen: als ik opnieuw kon beginnen en dan alles weten wat ik nu weet. Nou, dat doen wij eigenlijk, we stappen terug in onze oude stoffelijke vorm, maar we weten wat we nu weten. En nu wil ik niet zeggen dat we veel weten, hoor, maar het valt toch nogal mee. Nu, mag ik meteen even die halsketting er achteraan knopen? Nu moet U eens goed luisteren. U vindt groen een neutrale kleur. Dat ben ik niet met U eens, want groen is een levenskleur voor deze wereld, groen is het symbool van levenskracht en daarom wordt het door de mensen ook gebruikt als symbool voor de hoop en, zoals de mens zegt, hoop doet leven. Dus dat groen, die uitstraling, is een bewijs van een levende kracht die daarin ligt en naarmate dat groen lichter en etherischer wordt, kunt U zeggen dat die invloed beter is. Nu is bij goud die uitstraling normaal niet groen, hoor, die loopt eerder tegen het blauw aan. Dus als er een groene uitstraling in zit, dan wil dat zeggen dat het een uitstraling is die er op een of andere manier aan is gekomen, en ja, dan kun je zelf wel uitzoeken van wie, maar dan zou ik wel willen zeggen, iemand die levenswil en levenskracht heeft gehad, die durfde te leven. Nou, voor de rest moeten ze het dan zelf maar uitzoeken. Dit is alles wat ik ervan zeggen kan.

x Leiding verzoekt de aanwezigen geen vragen tussentijds te stellen, daar zij eerst de schriftelijk ingediende vragen zou willen afwerken.

- Ja, met één voorwaarde, en dat is dat, als ze er geen steek van snappen dat ze het dan zeggen mogen, en als ze er niet mee tevreden zijn, dat ze het ook mogen zeggen.

x In het scheppingsverhaal komen telkens de volgende woorden voor: "weer werd het avond en morgen". Hoe verklaart U het begrip "avond"? 't Lijkt net alsof er telkens een rustperiode intrad. Is dit zo?

- Ja, natuurlijk is dat zo. Kijk eens, wat is de avond? De avond is het afflawen van de activiteiten van het leven en dan komen er andere krachten in het spel. De nacht - ik weet niet of U het wel eens gehoord heeft - daarin heeft U zo van die aardige vogels die je een doodschrik op het lijf kunnen jagen, van die uilen en ook nachtegallen. En nu wil ik helemaal niet zeggen dat er in die dag en die nacht speciaal uilen en nachtegallen geweest zijn, maar er zijn krachten van het duister en krachten van het licht. Als het morgen wordt dat wordt er geschapen, dan is er een schepping. Als het avond wordt dan wordt de scheppingslust stil, de scheppingsdrang verflauwt en langzaam maar zeker begint de hele wereld een beetje te dromen, als het ware dat in zich te bevestigen wat in de dag beleefd is. Nou, en daarom staat het erin vermoed ik, want als je nu goed nagaat wat er in dat scheppingsverhaal staat - ik ben geen expert op dat gebied; dat is wel jammer - dan kun je toch wel op je vingertjes natellen dat het scheppen van de wereld geen hokus-pokus-geschiedenis is geweest, maar een wordingsgeschiedenis waarin alle perioden afzonderlijk worden aangegeven. En nu kunnen we dus heel goed nagaan dat wanneer het morgen wordt, dat er een nieuwe kracht in de schepping voelbaar wordt, dat er licht komt, dat de zaak beter gaat worden, nietwaar, en dan komt er een ogenblik dan is ze op een bepaald peil gekomen en dan moet dat eerst bevestigd worden. Rust, anders dan zou er geen wereld meer over zijn. Stel je nu zelf maar eens voor dat je nu - niet veel - een week, één week, doodgewoon een mensenweek zonder slapen de hele dag zou moeten hebben, steeds maar zou moeten scheppen. Wil je? Dan kun je de laatste dag precies nog gebruiken om je eigen doodkist in elkaar te timmeren, dan hou je het niet meer. Begrijpt U? Daarom dus rust. Nou, ik hoop dat dat ook goed is zo, anders moet ik er experts bij halen, U weet wel, van die deskundigen die elk woordje uit elkaar weten te pluizen.

- x Gaat de evolutie van het geschapene steeds door, b.v. de evolutie van dier tot mens? U sprak laatst even over dat het dier, na zijn overgang zich weleens losmaakt van zijn groepsgeest, dus individueel optreedt.
- Kijk eens, als je het evolutie wil noemen, nou, vooruit dan maar, maar ik zou zeggen: alle vorm - ja, nu ga ik heel geleerd worden; dat heb ik ook niet van mijzelf - is een schijjn, d.w.z. een vorm die wordt waargenomen om de doodeenvoudige reden dat je niet genoeg verstand of zintuigen hebt om de werkelijkheid waar te nemen. En nu is een dier dus ook een vorm, een schijnvorm. Die schijnvorm die kan dus verder gaan en zich ontwikkelen op een bepaalde manier, maar als die geest op een gegeven ogenblik zover is dat z'n behoefte wordt een menselijke vorm, dan wordt hij mens, ofwel, wat ook kan, het hele ras als zodanig evolueert en neemt de plaats van de mensen in. Voor U misschien niet prettig, behalve in een grapje, nietwaar? Je kunt je niet voorstellen dat het hondje tegen zijn baas zegt: nou, als ie nou zoet is dan mag ie vandaag mee uit. Maar in de praktijk zijn er toch volkeren geweest, vooral in de insectenwereld, die het een heel eind verder geschopt hadden in beschaving dan U totnogtoe, hoor. Er zijn nu wel een paar van die overblijvertjes, zo wat termietjes, U weet wel, van die leuke dingen die alles opeten behalve wat blik is en die je alleen van je af kunt houden met petroleum, behalve wanneer ze van het plafond vallen. Nou, en dan heb je nog die gezellige mieren die ook tegenwoordig nog op elke pick-nick proberen om erbij te zijn, en dan pikken ze wat ze mee kunnen pikken; die hadden vroeger ook een beschaving. Toen waren er nog geen mensen; misschien was er wel iets wat later mens zou worden, maar als zo mier of zo'n termiet erlangs kwam, dan heeft hij waarschijnlijk gezegd: "kijk, daar heb je weer zo'n griezelig beest; ik moet oppassen want hij bijt nog ook", en dat kan wel weer verder gaan. Dus we moeten de mens, de vorm mens niet stellen als het criterium van evolutie, hoor, dat gaat niet, maar we moeten zeggen: "de menselijke bewustzijnstoestand van dit ogenblik zal die bij de dieren ook optreden?" en dan moeten we zeggen: "ja, definitief en uitgesproken", of de dieren worden mens, als hun eigen vorm zich niet voor een dergelijke ontwikkeling leent, ofwel de mensheid evolueert verder, verdwijnt in deze vorm uit de zichtbare wereld - wat in vele gevallen voor die wereld een verfraaiing, een schoonheidskuur zou betekenen (ja, aanwezigen uitgesloten) - en dan komt er wat anders voor in de plaats, en dan moet je maar afwachten wat dat is. Ik bedoel, een conferentie, een politieke conferentie van konijnen lijkt ons op het ogenblik nog erg leuk toe met al dat gesnuffel, maar uiteindelijk, tegenwoordig hebben ze al reporters, die snuffelen net zo hard als een konijn als er een conferentie is; het verschil is niet zo ver weg. Nou, ik hoop dat ik dat ook duidelijk gemaakt heb.
- x In zijn, in 1952 verschenen boek "De verwachting van het Koninkrijk Gods" verdedigt Prof. Dr. G.J. Heering de stelling van het komende koninkrijk en het daaraan voorafgaande eindgericht. De hooggeleerde schrijver is van de komst van een en ander, op door hem aangevoerde gronden, steunende op de Bijbel, ten stelligste overtuigd. Reeds in het voorwoord van zijn boek "Van de komende anti-Christ tot het Nieuwe Jeruzalem" is dominee P. Overduin dezelfde mening toegedaan. Het mag als bekend worden verondersteld dat bedoelde schrijvers in die mening waarlijk niet alleen staan. Met alle respect voor hetgeen genoemde schrijvers als vaststaande poneren, zij hier de opmerking geplaatst dat zij óók maar mensen zijn en dus niet onfeilbaar. Vraag: Hoe is Uw mening over dit onderwerp en hoe denkt U in dat verband over het herstel van Israël? Dit laatste als inleiding tot de, op Bijbelse profetische uitspraken verwachte wederkomst van Jezus Christus? Als toelichting op deze vraag wil het mij voorkomen dat behandeling van dit vraagstuk niet zo achterlijk is als sommige progressieve denkers wel denken.
- Ja, kijk eens aan, ik wil maar één ding zeggen. Als Israël het begin moet zijn van het Duizend Jarig Koninkrijk, dan ziet het er toch verduveld hard naar uit dat het in de eerste plaats één van de oorzaken van Armageddon zal worden. Dus dan zal er een heel nieuw Jeruzalem moeten worden gezet, want van het oude zal in dat geval niet veel overgebleven zijn. Maar laten we nu eens eventjes logisch en redelijk gaan denken over die zaak. Zal er een ogenblik komen dat de mens tot bewustzijn van zijn menselijke verplichtingen en waarden gekomen, inderdaad met zijn medemensen in vrede leeft? Ik geloof dat, tenzij de mensheid geheel ten onder zou gaan, dat inderdaad moet gebeuren. Dat zouden we dus kunnen noemen inderdaad "het Koninkrijk Gods", want dan wordt de goddelijke, d.w.z. de cosmische waarde in de mens de drijfveer van zijn leven en bestaan. Ja, en dan de wederkeer van Christus. Ook dat zou eigenlijk niet zo gek zijn, want tegenwoordig noemen zich wel een hele hoop mensen Christenen en hebben ze de naam van Jezus Christus wel geregeld in hun mond, maar dat is dan over het algemeen ook alles wat ervan overblijft; voor de rest mankeert er nog wel wat aan. Maar wanneer de mensen in eenvoud en naastenliefde samenleven, dan is eigenlijk datgene op aarde geschapen waar Christus voor geleefd heeft en gestreden. En zou het dan niet logisch zijn dat Hij in deze nieuwe samenleving herleeft? Of Hij dat lichamelijk zal doen, zetelend op een troon etc. nou, dat geloof ik niet. Dat staat er wel, maar dat is visionair, dat is helemaal niet.... enfin, laten we daar niet over praten, want dan kom ik op de the-

ologen, en als ik nu ergens een broertje aan dood heb dan is het aan een theoloog, hoor, want per slot van rekening, je hebt zo van die dingen, nietwaar, de ene keer zeggen ze "mijn broer de theoloog" en de andere keer "mijn broer Theoloog". Kijk eens, een theoloog is iemand die op grond van vooruit vastgezette meningen probeert te bewijzen dat de hele wereld precies doet wat zij denkt dat zij zal doen en dus is een theoloog in de eerste plaats - U moet me dat niet kwalijk nemen dat ik het zo zeg - een letterzifter; dat moet hij wel zijn anders is hij geen theoloog. En nu is dat allemaal heel aardig, maar uit deze theologie en de studie daarvan groeit bij de mensen een geloof. En als er nu iets is waar ik respect voor heb, dan is het wel een geloof, ook al kan ik dat niet delen. En als zo'n mens op grond van wat hij leest, na het wikken en wegen van elk lettertje en elke uitspraak zegt: "dit geloof ik", dan kan ik alleen maar zeggen: "vriend, dat wat je gelooft zal voor jou werkelijkheid worden, maar dat betekent nog niet dat het voor mij ook werkelijkheid behoeft te zijn". Ik geloof inderdaad wel aan een oordeel dat over de mensen losbreekt. Per slot van rekening één atoombomoorlog dat is al voldoende, nietwaar, dan is er een oordeel over de mensheid uitgesproken, dus dat ligt helemaal niet zover af, dat is een mogelijkheid. Een slag, een oorlog: natuurlijk; de anti-Christ: heel begrijpelijk; de egofist zal zich ten koste van alles verzetten tegen de gemeenschapszin, dat kun je wel op je vinger-tjes natellen. De gedachte van Christus is die van zelfopoffering en naastenliefde, en er zijn een hele hoop mensen, die vertalen dit ongeveer zo: heb jezelf niet lief en exploiteer je naasten. Degenen die er zo over denken dat zijn eigenlijk de anti-Christenen en dat zijn vaak de meest christelijke Christenen die je je voor kunt stellen, tenminste van buiten. U moet me niet kwalijk nemen dat ik dat zo zeg, maar dat staat er n.l. ook, hoor, dat de anti-Christ ook wonderen zal doen, dat die zich ook zal presenteren als een verlosser. Nou, aan profeten geen gebrek, valse en echte. Dus als ik dat zo bekijk, dan moet ik zeggen: kijk eens, dominee en professor en wie daar verder nog meer aan geloven, jullie zijn zo gek nog niet, alleen laat nu eens één ding los, laat nu los dat het precies zo komt als het letterlijk in die Bijbel staat, bekijk eerst eens de dag van vandaag en wanneer je dat doet, vraag je dan af: hoeveel mensen hebben dat vóór mij gedaan? Trek dan je conclusies, dan zeg je waarschijnlijk: het laatste oordeel is nabij, sla dan de oude kronieken op en kom tot de ontdekking dat Armageddon het laatste oordeel en het Duizendjarig Rijk sedert de profetie van Johannes tenminste 73 keer voorspeld zijn, zo erg zelfs dat soms de mensen hun zaakje aan kant deden en zeiden: nu, laten we nog even feest gaan vieren, want dadelijk is het donderen" en later natuurlijk heel erg ongelovig werden als reactie op hun eigen stommititeiten. Bekijk dat goed, mijne vrienden, en zeg tegen jezelf: we kunnen niet gaan zeggen "zo is het", maar aan de andere kant, als we logisch de ontwikkeling van de mensheid nagaan, dan kunnen we wel zeggen "er is maar één mogelijkheid, de mensheid brengt zichzelf ten onder of zij wordt beter, eerlijker, geestelijk meer waard, en dat kan ze nooit zonder strijd worden". Wanneer je dat zegt en je wilt dan zeggen: "kijk, daarop doelt de Bijbel, dat eens de mensheid rijp zal worden en dat deze aarde herschappen zal worden in een werkelijk Rijk Gods, waarin een werkelijke heilige staat, want daarvoor staat Jeruzalem; Jeruzalem staat niet, zoals ze misschien denken, voor een herbouw van de tempel van Salomo, nietwaar? Trouwens, ze hebben al vier tempels gehad, hoor, de Joden alleen al, voordat die laatste in de fik ging, in de brand. Ja, U moet me niet kwalijk nemen hoor, ik zal dadelijk kortaf wel verder gaan, maar dit moet ik even uitpraten. Ja, en dan zeg ik op mijn beurt: als er gesproken wordt over een tempel en we zien dat er ergens in de Bijbel ook gesproken wordt over de zuilen van die tempel en bedoeld wordt op de mensen, zou dan die tempel misschien zijn niet een stoffelijk Jeruzalem, of een stoffelijk herrezen Israël, maar zou dat misschien zijn de terugkeer van de stammen der aarde tot de geestelijke tempel Gods? Wat zou je daar van zeggen, dominee? Wat zou je daar van zeggen professor? Zouden we het misschien ook zo kunnen zien? Want kijk, dat is nu toevallig wat ik geloof en ik heb geen Bijbelteksten erbij om me daarop te steunen. Ik heb eigenlijk niets als alleen een beetje levenservaring en een groot geloof, voor alles in de rechtvaardigheid van God, dus ook van het leven, en daarom kan ik me zoiets plotselings, eeuwig veroordelends, als Uw laatste oordeelsdag niet denken, daarom kan ik me niet voorstellen een kleine groep van uitverkorenen, daarom kan ik me niet voorstellen een Armageddon waarin werkelijk engelen en duivelen een slag uitvechten, ik kan me niet voorstellen botjes die in de graven naar elkaar toekruipen om weer een mens te worden, maar ik kan me wel voorstellen een wereld waarop alle bewuste geest met vreugde neerdaalt, zo herrijzend in den vleze, bekleed met de stof die op deze aarde nog steeds de hunne is, want elke geest heeft zijn stof en bij alle stof hoort geest, en voor een bepaalde hoeveelheid geest moet een bepaalde hoeveelheid stof staan. Deze twee zijn tegenwichten die elkaar in balans houden en het zijn mogelijk maken voor ons. Dus, zou ik zeggen, mijn zeer geleerde en gewaardeerde heren: ofschoon ik eerlijk toegeef dat ik de p... heb aan theologen, ik geloof dat we het toch met elkaar eens kunnen worden als we alleen nu maar zeggen: Gods woord in mensenmond

verliest zijn goddelijke waarde en toch werd uit de mensenmond geboren Gods wijsheid en waarheid op aarde. En dat rijmt nog ook. Nou, nu ben ik er.

x Hoe stapelde men de stenen op elkaar van de toren van Babel of de piramides? Door welk werktuig of kracht gebeurde dat?

- Nou, op een heel eigenaardige manier misschien, maar op dezelfde manier waarop ze ook b.v. grote rotsblokken precies op maat wisten te splijten, n.l. door afwisselend gebruik te maken van de uitzettingskracht van water en de stuwkracht van zonnelicht, van warmte dus. Ze maakten gebruik van uitzetting en inkrimping en daarmee wisten ze dan de zaak zover te krijgen dat het naar boven kwam. Zo kunt U b.v. zich dit misschien denken. Over het algemeen werd een werkhelling aangelegd, bij deze werkhelling werden ook eenvoudige takelwerken gebruikt voor de kleinere stukjes. Dat was bij de toren van Babel b.v. Nou, die toren van Babel denken ze wel dat het een erg mooi bouwwerk was, maar het was gewoon een trap-pentoren, dus het was een recht gestapelde toren met een lange trap ervoor en erbovenop stond een tempel en erin eerst de fundamenteën te leggen en toen die trap gelijkelijk op te bouwen, ze hadden steeds een helling. Nu namen ze voor die helling doodgewoon natte wiggen. Een droge wig werd eronder gewrongen, gelicht, met manskraft, op één kantje. Dan werden er wiggen onder geslagen, die werden nat gemaakt en die zetten uit. Als ze voldoende uitgezet waren, drukten ze de zaak een eindje omhoog en dan kon je weer verder gaan en dan kon je de zaak omslaan en dan werd dus kantelend de zaak naar boven gebracht. Bij de piramiden deden ze het een beetje anders, daar gebruikten ze sleden en daar maakten ze bovendien nog gebruik van sommige metalen voegingen, voornamelijk van koper, waarbij dan ook van de uitzetting gebruik werd gemaakt. Dus je kon door een blok koper vast te zetten op één kant, een lichtere last daarmee, zij het niet ver, voortbewegen. En als je dat nu goed uitrekende kon je daar het evenwicht zo mee verstoren dat je precies gedaan kreeg wat je hebben wilde. Dat is een heel aparte techniek. Maar ja, als ik daar verder opin moet gaan - de klok die loopt nu al bedenkelijk tegen hoogste tijd aan - dan komen we er niet, maar ik hoop dat de eerste zorg is weggenomen en de rest van de zorgen daar zal ik dan later, of een collega van me, wel eens over verder gaan.

x Wat is Uw mening over het slaan van kinderen als een opvoedmiddel? Dit in vergelijking tot andere middelen. Op welke voorwaarden zoudt U de keuze bepalen?

- Nou, ik zou zeggen: "wie niet horen wil moet voelen", want het is verduveld aardig als je zo'n kleine duvel natuurlijk zegt: "nu ja, jochie, dat is je kinderlijke geest en je kinderlijke breintje, kom nou maar hier hoor en maak jij maar 100 strafregels", nietwaar, dan grijpt hij in zijn lessenaar en dan zegt hij: "kunt U wisselen, ik heb er geen honderd, maar ik heb hier wel een blaadje van 300!" Dus dat is onzin. Strafwerk e.d., ach, het kan nuttig en leerzaam zijn, maar de werkelijke straf voor het kind betekent eigenlijk op een gegeven ogenblik aan waardigheid verliezen. Dat klinkt erg gek. En als je dat nu moet doen, dan moet je natuurlijk eerst zorgen dat het kind waardigheid heeft, dus daarom, losse handjes vastbinden, hè. Er zijn wel van die ouders, nou, dat is net Jan met de handjes met Mie met de handjes erbij: "wil je niet horen?", klets! "Jô, loop daar heen", klets, pats, boem! "Papa, hij is weer ondeugend geweest, geef hem eens een pak op z'n broek." "Nee, deze keer is het erg, nu krijgt hij op z'n blote." Begrijpt U, dat is onzin, maar als je na herhaalde malen het kind erop gewezen te hebben, komt te staan voor een situatie waarbij het eigenlijk je tart, laat dan maar rustig merken dat je de baas bent, hoor. En als je nu maar zorgt dat je niet zulke dreunen verkoopt, nietwaar, dat er een lichte verminking uit voortvloeit, maar zorgt dat je een betrekkelijk gevoelige herinnering achterlaat. Ik herinner me uit mijn tijd, toen ging dat nog met een rietje of met een karwats; nu ik zal je vertellen, als je dan gezondigd had dan wist je het de volgende dag nog als je ging zitten en dat had een hele gunstige preventieve invloed, hoor, dan keek je heus wel eens uit voordat je weer een stommitieit uithaalde. Daarom zou ik dit als criterium willen stellen: slaan dat doe je wanneer de andere middelen falen, maar het kind moet heel goed leren dat het geen recht heeft op vergoeding voor een normaal iets, dus niet met lokseltjes en beloninkjes. Het kind heeft zijn taak, het is een mens in de maatschappij, het heeft zijn waardigheid als mens en dus ook zijn verplichtingen. Vergeet het die verplichtingen, nu ja, daar is het een kind voor. Herinner het eraan en nog eens een keer, en als het laat merken dat het denkt: "nou ja, jij doet het toch wel" of "ik neem wel een loopje met je", geef het een keer een lichte straf, sluit U wat speelgoed weg, geef het wat strafwerk, en gaat het dan braveren - wat ze heel vaak doen, hoor, dan gaan ze zeggen: nu ja, ik trek me er toch niets van aan - geef ze dan maar een flink pak op d'r jeeuwetwe als ze dan gaan zitten trekken ze zich er wel wat van aan. Maar uit eigen ervaring gesproken, kijk eerst uit of ze er geen plankje of krant in hebben zitten, hoor. Nou geloof ik dat het tijd wordt dat ik "het schone woord" de kans geef, want anders schiet dat er bij in vanavond, dat is ook niet de bedoeling. Dus, ik heb het erg gezellig gevonden en jullie geloof ik ook wel. Laten we zeggen: bij gelegenheid zetten we de conversatie wel voort, maar voor vanavond; tot kijk!

ABONNEMENT OP ONS WEKELIJKS VERSLAG. Door storting van f 5.- op giro 517676 ten name van J.Rientjes, Havenkade 60, te Scheveningen (tel.554162), verzekert U zich gedurende 10 weken van de ontvangst van ons orgaan dat 50 cent per nummer kost. **VAN ALLE REEDS VERSCHENEN NUMMERS HEBBEN WIJ NOG EXEMPLAREN IN VOORRAAD!** Geeft ons adressen voor het zenden van proefnummers!

Goeden avond vrienden,

Wij gaan dan vanavond besluiten met **HET SCHONE WOORD** en wij zullen daarvoor maar weer kiezen de poëtische vorm. Ik hoop dat U daar geen bezwaar tegen hebt, en ik zou willen voorstellen deze maal zeven woorden of vijf woorden te kiezen, eenwoordige begrippen, geen samengestelde zinnen. Gaat Uw gang.

x **AFSCHEID - RUST- NEDERLAAG - VERWACHTING - WEERZIEN - VERVULLING - INWIJDING.**

- De verwachting der inwijding leidt ons vaak tot een gevoel van nederlaag, een gevoel van afscheid van het leven, en toch wordt ons een nieuwe kracht en een weerzien gegeven in een schoonheid, nimmer gedacht.
Voor U aanvaardbaar?

x **Prachtig.**

We gaan door de aarde, de sferen,
Langs sterren,
We zoeken tot aan de grenzen van 't Al
In verwachting, verwachting op het licht
Dat moet komen,
Waarvan we weten dat 't komen zal,
Verwachting van inzicht,
Van macht en begrijpen,
Van kracht en van vreugde,
Van leed en van werk.
De inwijding wacht ons
En we voelen ons krachtig,
We achten ons groot reeds en rijk
En sterk.
Dan vallen de slagen van 't noodlot neder,
Een hagelbui van leed en smart,
Mislukking, afgrond,
Al 't weten, al 't kennen van de mens getard
Door krachten uit de oneindigheid.
En dan, dan ziet men op tot krachten
Ergens ver omhoog
En zegt: een nederlaag werd mij gegeven,
'k Verwachtte inwijding.
Gij, God, bedrogen hebt ge mij.
En toch, er komt een eind aan 't lijden,
Er komt een overwinning
Indien we verder strijden,
En zijn dan werkelijk vrij.
Afscheid heb je moeten nemen
Van wat je liefhad,
Al wat je bezat,
Je hebt verloren vele dingen
Die je zozeer hebt liefgehad.
Je hebt gedaan vanuit je wereld,
Liet achter je land en stad,
En toch was er één ding dat je
In al je leed en zoeken steeds vergat,
Want voor de geest zijn er geen grenzen,
De geest dat is oneindigheid,
De geest behoudt de werkelijkheid der mensen,
't Contact van de geest voor alle tijd.
En goed dat je dadelijk werd ontnomen,
Het keert zo rijk en groot
En niets kan je van het werkelijke scheiden,
Niet eens de vreemde grens, de dood.
Wanneer de hemelen U gaan wijden
Tot bewustzijn en tot hogere macht
Weet dan: het weerzien komt op tijden
Dat het afscheid eerst goed werd volbracht.
Wanneer ge gaan wilt door de velden

En lachen in de sterrenacht,
Wanneer ge wilt, als vele mensen,
Zoeken tot het eind der grenzen
En zien wat God tot aanzijn bracht,
Leert eerst te lijden,
Teleurstelling dragen,
Leer voor te bouwen,
Te behouden steeds Uw moed,
Dan is er voor U geen afscheid meer,
Geen weerzien meer,
Maar slechts een groet,
Een groet die leeft voor alle tijden
Waar mens tot mens, of mens tot geest
Elkaar ontmoet,
En dan begrijpt ge pas de waarheid
Van de verlossing door het bloed,
Het bloed, niet slechts van U, o mensen,
Niet slechts van Jezus aan een kruis,
Maar het offer dat ons allen brengt
Tot in de tempel, kern van 't wezen,
Van de heerlijke dreven,
Die wij noemen: het Vaderhuis.
Wanneer ge licht wilt zien en vreugde,
Kennen vrede, harmonie,
Vergeet dan niet: Ik heb gestreden
Die thans zo vredig nederzie op Uwe aarde.
Een groot Heer heeft sterk geleden
En werd gepijnigd tot de dood,
Zij zien neer thans op Uwe wereld,
Een vrede en een vreugd zo groot,
Schenken zij U de gaven des levens
De jeugd van geest, de kracht van zijn.
Daarom, wilt nimmer meer versagen,
Gij zult toch altijd samen zijn
Met dat werkelijk ons leven, ons gaan,
Waar wij ook mogen zijn,
Helpt voor te dragen
Altijd weer.
Men kan niet eenzaam zijn en niet verlaten,
Men kan niet, ingewijd, God of zichzelf haten
Omwille van wat leed of pijn,
Maar men begrijpt dat de hiaten
Der eeuwigheid
Niet de hiaten Gods
Maar die slechts van onszelve zijn.
Hebt vrede, hebt moed en durf te strijden
In afwachting van betere tijd,
Dan zult ge zien dat door het lijden
Ook gij werd ingewijd.

Ik dank U voor Uw aandacht. Goeden avond.

Van de band overgenomen en g e s t e n c i l d d o o r Type- en Copieerinrichting J. R i e n t j e s HAVENKADE 60 - SCHEVENINGEN Telefoon : 55 41 62
--